

دار الفنون

ادبیات فارسی و کتب کتب

فلسفہ ، اجتماعیات ، تاریخ ، جغرافیہ ، ادبیات

ایک آبدہ بر نشر اول نور

مندرجات :

تورک ایل - اسکی تورکلر دین [ضیا کوک آلپ]
 انسانلرک احوال روحیہ لری آواسندہ کی فردی فرقہ حقندہ تدقیقات [دوکتور غ. آنشونس]
 « هانری برغسون » و « آرتور شوپنهاؤثر » [غوثہر یاقوبی]
 الجزیرہ جیل سنجارک جنوبندہ کی اووادیہ واقع مملحہ لره دائر
 ملاحظیات جغرافیہ [دوکتور اونفر]

زمرہ فسی

فلسفہ دہ مصداق [پول ژانہ] [احمد نعیم]
 کتابیات تحلیل لری

استانبول — مطبعہ عامرہ

۱۳۳۳

الجزیره ده جبل سنجارك جنوبنده اوواده واقع مملحه لره دائر

ملاحظات جفرانيه

الجزیره ده فرات، حابور، جبل سنجارك و وادی چار چار آره سنده مملحه لری محتوی اووا شمیدی به قدر مکشوف دکلدی. انجق شمال و غرب جهتلرنده اجرا اولنان اوج سیاحتله براز معلوم اوله بیلدی.

برنجی سیاحت. — نینوا حفریاتی اداره ایدن «له یارد» ۱۸۵۰ ده جبل سنجارك جنوبندن غربه طوغری سیاحتله حابور نهری اوزرنده واقع عربان نام دیگر تل عجابیه واصل اولدی [۱].

ایکنجی سیاحت. — ۱۸۷۸ سنه میلادیسنده مادام «بلونت» طرفندن تشبث اولنان سیاحتدرکه وادی چارچارده واقع الحطره دن اعتباراً اووایی بالمرور حابور نهری اوزرنده کائن (تل فاطرام) ده نهایت بولور [۲]. مادامک بوسیاحتدن حاصل ایتدیکی معلومات جغرافییه، ماقس فون اوپنهایم سیاحتنامه سنه علاوه ایتدیکی کیه رتک خریطه سنه درج ایتشدرد [۳].

اوچنجی سیاحت. — ۱۸۸۰ کانون ثانیسنده «ادوارد زاخوو» طرفندن اجرا اولنوب حابور اوزرنده واقع صوار شهرندن بدأ و براز شرقه طوغری حرکتله بعده شمال شرقیه توجه ایدرک جبل سنجاره قدر کیدر [۴]. بوحوالی بالآخره حکومت محلیه مأمورلریله دیون همومیه مفتشلی طرفندن کشت و کذار ایدلمش و تشبثات جدیه نتیجه سنده کشف اولمشدر. بوکا دائر «ویتال کینه» درت جلددن عبارت اولان آثارنده ایضاحات ویرمشدر [۵].

[۱] A. H. Layard: Ninive und Babylon, deutsch Von Zenker, Kapitel XI.

[۲] L. A. Blunt: Bedouin Tribes of the Euphrates, London 1879, 2 Bde.

[۳] M. V. Oppenheim: Vom Mittelmeer zum Persischen Golf, 1899/1900, 2 Bde
Karte 2.

[۴] E. Sachau: Reise in Syrien und Mesopotamien, 1883, S. 297 - 326.

[۵] Guinnet: La Turquie d'Asie, Bd. II 1892, S. 285 u. 802 ff.

۱۹۰۴ و بشده دیون عمومیہ مفتش لرندن قره بن، آ و م . لوغوتی دس ورینو افندیلر تدقیقات عمیقہ ده بولمشلردر . دیون عمومیہ مکتوبجیسی دارالفنون معلم لرندن وحید بك افدینك لطف مخصوصلریله تدقیق ایتدیكم دائرة مذ کوره راپورلریله قره بن ولغوتی دس افندیلرك اعطا ایلدكلری قیمتدار مطالعه لر دن طولای کندیلرینه بالخاصه بیان تشكر ایلرم .

«اوپنهایم»ك خریطه سنده مندرج معلومات ایله دیون عمومیہ نك كینه خریطه سنده بولنان مطالعات مقایسه اولتورسه بوخصوصده اولدقجه مهم معلوماته دسترس اولورز .

کیه رتك خریطه سی اوزرنده بوله جغمر بعض متضاد مطالعات مادام «بلونت»ك ویردیکی معلومات اساسیه یه مستند اولوب سائر صورتله تأیید ایدلماشدر . مادام «بلونت»ك نوطلری مختصر، خریطه سی قبادر . هر حالده مادام «بلونت» دن جغرافی اسملرك فنی افاده سی دخی آرائمالی در . فون اوپنهایم مادام «بلونت»ك خریطه سنه عائد خطایان بحث ایتشدر . [۱] شمدی مادام «بلونت»ك تعقیب ایتدیکی طریق تدقیق ایدلم . الخطره دن اووایه داخل اولیور . شهر مذ کورك غربنده واقع اوم میجابه (Umm Midjabe) یه کلیور . بواسم زاخوو نشریاتنك ۳۱۳ صحیفه سنده ام میجابه (Um Midhjâbe) ؛ کینه خریطه سنك ۷۲۶ نجی صحیفه سنده أمجیابا (Omedjiaba) ؛ دیون عمومیہ خریطه سنده المعجه (Elaâdjebé) ؛ اداره مذ کوره راپورلرنده ادیابه (Idiabe) صورتنده قید ایدلشدر . [۲] (موزده ده محفوظ جواد باشانك خریطه سنده سهواً «امدیابه» صورتنده یازلشدر) .

العجبه ، سلسله نك یقیننده اولوب موقعی تمامیه تعیین اولنماشدر . مادام بلونت بالاخره (اوپواره) مملحه سنه کلمشدر . بومملحه جبل الروده نك جنوبنده بولنان (به وارا) مملحه سی دکلدر . مادام بلونت وزاخووک سیاحتلری تمامیه مستقلدر . ظنمه کوره مادام بلونت ك اوپوارا مملحه سی زاخووک عربلردن ایشتیکی (فاوارات) موقعی اولمیدر .

زاخووه نظراً فاوارات موقعی ارض المغربیه دن ام مجابه یه قدر اولان جاده اوزرنده اولوب اوپواره مملحه سی جوارنده در . او حالده مادام بلونت ده جنوبدن کچه رك عربلرك موسیو زاخووه کوستردکلری یولده دوام ایتشدر . [خریطه یه مراجعت]

[۱] Bd. II, S, 412.

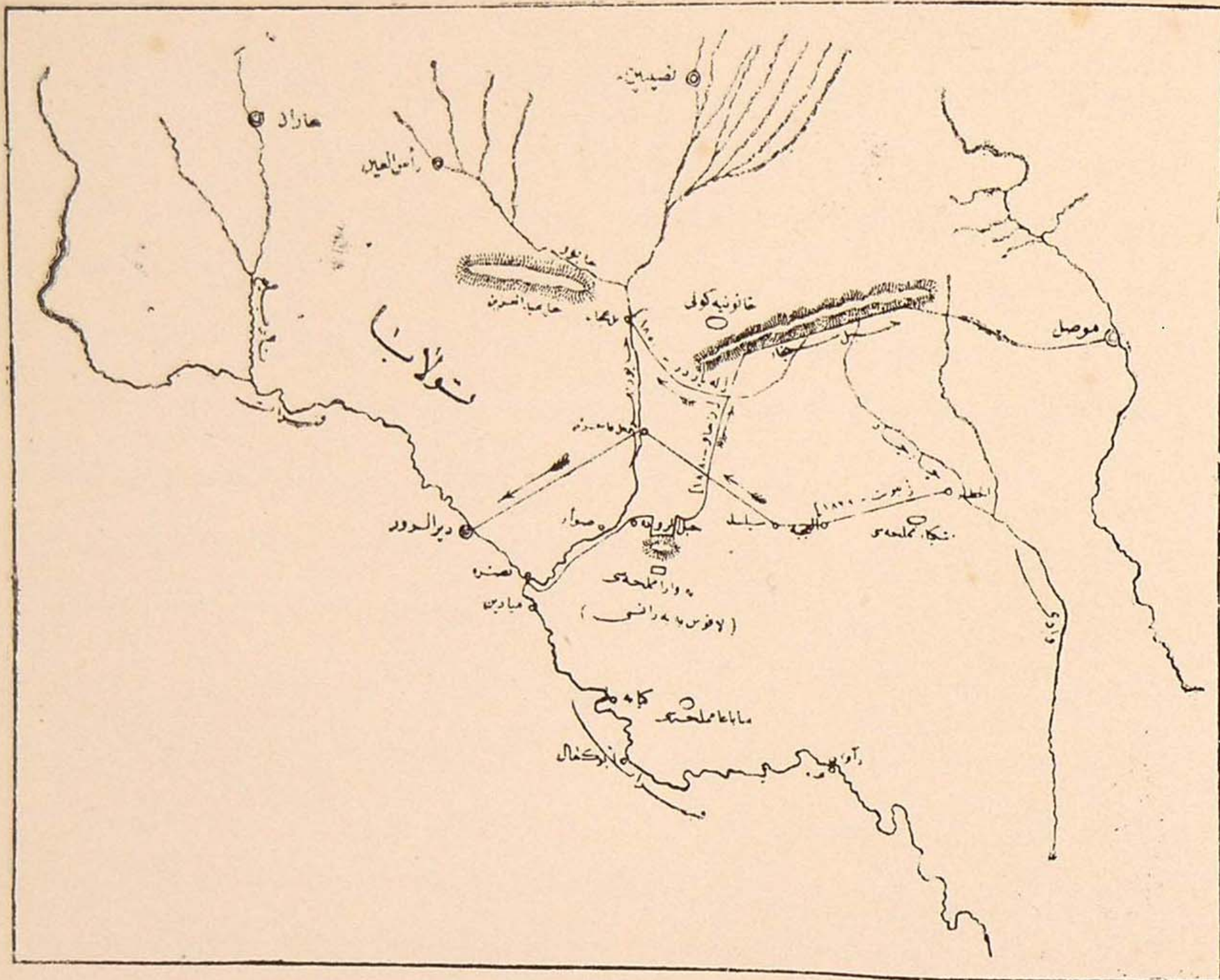
[۲] Kiepert : Karte von Kleinasien, DVI.

بعده اوپوارادن سنیتسله (Snêisele) مملحه سنه کچمشدر. بومملحه دیون عمومیه خریطه وراپورلرنده سیلسله (Silsle)؛ سیله سیله (Sillesele) یاخود سیله سل (Sillessel) صورتنده محرردر. مملحه بروادی ده واقع اولوب بهوارانک شمال شرقینده ۱۲ ساعت مسافه ده در (لوغوته تدس). جبل سنجارده عین ساعتده در. ۴۵° ۱۰' طول شرقیده (غریبنویچ) ۳۵° ۲۰' عرض شمالیده واقعدر. شمالدن شرقه طوغری امتداد ایدرک یاریم الی برکیلومتر و عرضنده و ۴-۳ کیلومتر و طولنده اولوب طوزی نفیس و بیاضدر. سنیتسله یعنی سیله سل، زاخووک بحث ایتدیکی جاده ده واقع العاصله اسمنه مشاهددر. مستقلاً ترسیم اولنان خریطه لرده دائماً سیله سل یاخود العاصله صورتنده محرر اولوب هیچ بروقت عین طرزده یازلما مشدر. نتکم کیهرتک خریطه سنده دخی بویله در. بو خریطه تعیرات وافادات مکمله جغرافیه یی مشملدر. بویکی کول بردر. اسملرک مختلف اولمسنک سبی بوحوالینک بدوی اهالی ایله مسکون اولمیدر. ممکندر که شمارا، آنیزه، آله یان کبی عشایر اووایی طوز تحریر سیله کچهرک کندی آهنگ تلفظ لرینه کوره مختلف اسملر استعمال ایتملر در.

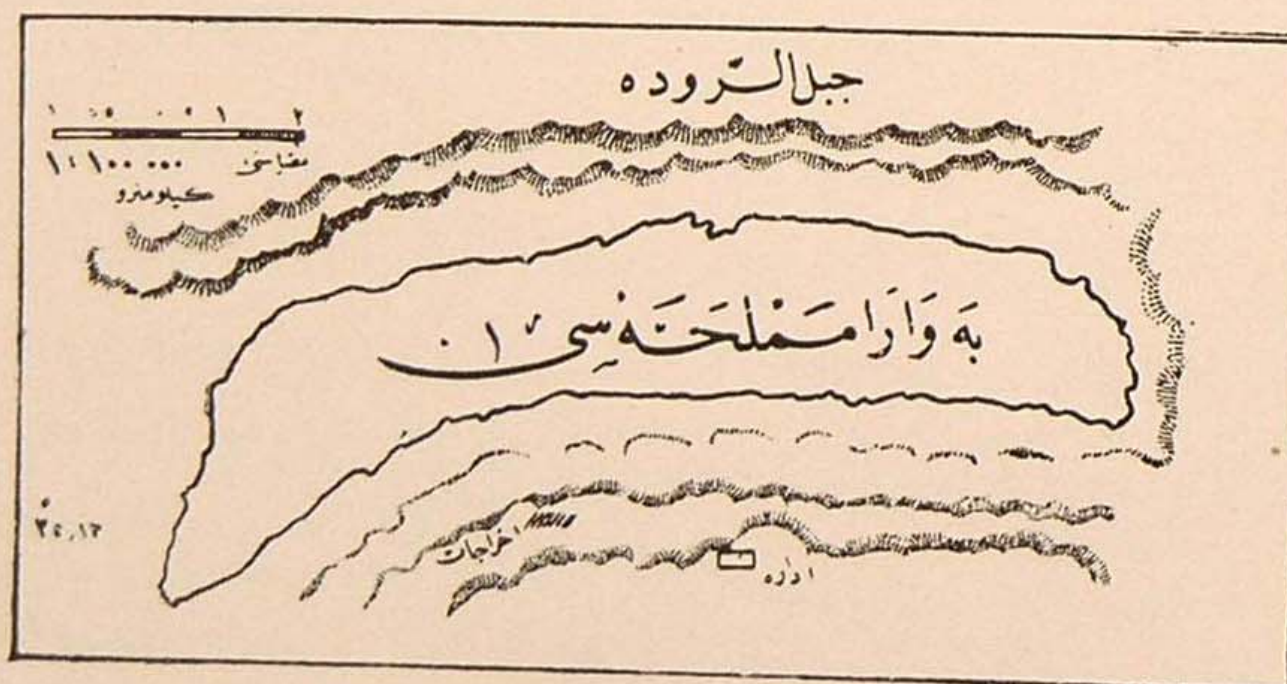
موجود معلوماته کوره موصلدن اوچ کون دواملی صورتده کیدلده آشقی مملحه سنه واریلیر. دیون عمومیه خریطه سنده بومملحه، الحطره نک جنوب غریبسنده ۷ ساعت مسافه ده واقعدر. موصلدن ایسه ۲۹ ساعت اوزاقده در (رینو). لوغوته دتی دس بو مسافه یی ۳۲ ساعتده قطع ایتمشدر. آرده ظهور ایدن فرق لوغوته تی دسک دها مسن بولنسی طولای سیله آغیر حرکتدن ایلرو کلش اولمیدر. آشقیانک بهوارادن مسافه سی ۲۶ ساعت در. (لوغوته تدس)

بهوار مملحه سی جغرافی آئارده هنوز محرر دکلدر. فقط یوقاریده دیدیکمز کبی ۱۸۹۲ ده کینه طرفندن مدققانه صورتده ترسیم ایدیلن خریطه ده بعض خطالرله برابر ارا نه ایدلمشدر. [۱]

غایت قیمتدار مملحه لردن بری اولان (بهوار) مملحه سی قره پن افندی طرفندن ۱۹۰۴ ده دیون عمومیه حسابنه تملک اولنه رق کولک کوزل بر خریطه سی ترسیم ایدلمشدر. (خریطة به مراجعت اولنه).

الجزیره ده اجرا اولنان سیاحتی مشعر خریطه در
مقیاس ۱ : ۳,۷۰۰,۰۰۰

(لا قوس به به راتسی) نام دیگر به وارا مملحه سی
مقیاس ۱ : ۳,۷۰۰,۰۰۰

الجزیره ده جبل سنجارك جنوبنده اوواده واقع مملحه لره ۵۰۵

بوکول ۱۳، ۳۵° عرض شمالیده و ۱، ۸° طول شرقیده (غرینویچ) واقع اولوب
غریدن شرقه ۱۲ کیلومتر و طولنده وایکی کیلومتر و عرضنده در. بر سواری درت ساعتده
کولی دور ایدر. طوزی کل رنکنده در. دژزور شهرندن مسافه سی ۲۰ ساعتدر
(ریغو). بصیره و میادین قصبه لرندن ۱۴ ساعت (ریغو)، آشقیادن ۲۶ ساعت
(لوغوته)، سیله سیله یعنی عین العاصله دن ۱۲ ساعت (لوغوته)، فرات اوزرنده واقع
(راواآنادن) ۲۸ (ریغو) و سبعة مملحه سندن ده ۹ ساعت مسافه ده در (لوغوته).

میادین ویا بصیره دن کلن آدم یواش یواش بر قوم تپه سنده ایلرولیه رک (به وارا) کولنه
قدر چیقار. کولک شمال طرفی صرپ قیالقدر. بوراده صورت مخصوصه ده آچیلان قویولرده
سیاه قیالقلر ظهور ایتمشدر. الروده دنیلن طاغ ایلک دفعه زاخوو طرفندن کشف
ایدلمشدر. الروده قیالرینک بلان که نهورنبرغ بازالت اولدیغی سویلیور [۱].

۱۹۰۵ ده سبعة مملحه سنده آثورستانه عائد بازالتدن معمول بر «ستهل» بولنمشدر.
ستهلنک طاشی الروده دن کتیرلمشدر.

به وارا کبی مهم بر کولک بوزمانه قدر مجهول قالمش اولمسی شایان حیرتدر. سببی، کاروانلرک
کذرکاهی اولان برجاده ده بولنماسی و شربه صالح صویک ایکی ساعت - سواری یولی -
جهت شرقیده بولنمسی در (کینه طرفندن ۱۲ ساعت تخمین ایدلمشدر).

کولک اهمیتی طوزک کثرته مبدول اولمسندن ناشی در. موجود طوز ۵۰-۶۰ بیک
طون قدر تخمین اولنیور. به وارا کولی قدیمه زیارت ایدیلن معروف لاقوس به به
رائسی (Lacus Beberatci) اسمنک عیندر. (بوتینیغر، خریطه عالم) [۲].

کیهرتک خریطه سنده خاتونیه کولی سنجار ط-اغنک غریبنده کوسترلمشدر [۳].
بوبر فرضیه در. وثائقه مستند دکلدر. بوتینیغهرک بوقسم خریطه سی پک مشوشدر. حابور
اوزرنده واقع اولان ره ساینه (Ressaina) شمیدیکی رأس العین قصبه سنی اده سانک شماله
وضع ایتمشدر. هده سا (Edessa) شمیدیکی اورفه؛ حارره (Charrae) = حاران؛

[۱] Blachenhorn-Berg in der "Carte géologique internationale de l'Europe., Blatt 41 (FVI) .

[۲] Miller: Die Weltkarte des Castorius, Ravensberg 1887.

[۳] Pauly - Wissowa: Reallexikon, 1. Aufl. 1. 2319.

نی سی بیس (Nisibis) = نصیبین . صوك ايكي اسم ايكي دفعه يازلمشدر. [۱].

نی غوبیس دن باشلایان فرات نهري خريطه ده ايكي موازی نهري صورتنده ترسيم اولنه رق آره لرندة جدولر ارايه ايدلمشدر . شمال ده بولنان قسم الحطره نك شمالنده دجله يه قاريشير . بابله كيدن ديكر نهرك صول ساحلی برجاده در .

آلاينه شهرندن شمال شرقی يه ديكر بريول آره ده بر موقوفله لاقوس به به راتسی يه كيدر . يولك برنجی قسمی ايچون مقياس ۲۰ رقم كوسترلمش ايكنجی قسم ايچون عدد ويرلماشدر . كذا آلاينه دن نهرك اشاغيسنده واقع سيرغورايه قدر مسافه ايچون دخي مقياس يوقدر . اكر سيرغورا اسكي تسيرجه زيوم (Circesium) - آثوريجه : سيركو (Sirqu) - اولديني فرض اولنورسه اوزمان آلاينه دثر زور (Dêir-es-Zor) جوارنده بولنميدر . لاقوس به به راتسی نك شرقنده كي يول اوواده نهايت بولور . بوكول برترانسيت استاسيون دكل ، بر طوز دپوسی در . شمال غربيدن آده سادن كلن يولك حاصل ايتديكي زاويه حاده بو فرضيه يي تأييد ايدر .

هده سا (Edessa) ، حاررا (Charra) ، فونس سقابوره (Fons Scabore) ، ييرالي (Birrali) ، طالابا (Thalhaba) ، توبيدا (Thubida) موقنلريني تشكيل ايدن ايكنجی جاده نك ايلك ايكي موقعی معلومدر .

تالابانك ، جبل عبدالعزيزك جنوب شرقيسنده طولابا اولديني طوغری ايسه هده سادن ، لاقوس به به راتسی يه قدر كيدن جاده كيه رنك يامش اولديني خريطه ده ده اشاغی وضع ايدلميدر . به وارا كولي بو صووتله بولنش اولور . حاررادن به به راتسی قدر كيدن يولك طولی ۱۴۵ مقياسنده اولوب بر آز قيصه در . يول رومن ميلي اعتباريله ۲۱۵ كيلومتر و طولنده در .

لاقوس به به راتسی نك موقعی به وارا كولنك موقعی كي تماميله نصيبينك جنوبنده در . جنوب شرقيسنده سينغارا يعني جبل سنجار واردر . حطره = الحطره پويتينغهرك خريطه سنده خطاء لاقوس به به راتسی نك جنوب شرقيسنده كوسترلمشدر . فقط الحطره خرابه لری به وارا كولنك شمال شرقيسنده واقعدر . به وارا يا خود لاقوس به به راتسی بردر .

سبعه مملحه سی شمدي يه قدر معلوم دكلدی . به وارانك تاريخ تملكندن آلتی آی صكره كشف اولندی . سبعه به وارا مملحه سنك طقوز ساعت جنوب شرقيسنده كاڻ

اولوب فرات ساحلنده واقع کیابه نامی ویریان مملحه ویا بطاقلغک درت ساعت غریبنده کائندر (لوغوته). سبعة نك مکمل بر تعریفنامه سی یوقدر. به وارادن سبعة یه کیدن اسکی بر جاده نك جوارنده آثوری بر «سته» یولنسی بعض مفید معلوماتک الله ایدلمسنه مدار اولمشدر. - ۱۹۰۵ ده بوستله سبعة جوارنده بر قوم تپه سی اتکسنده ایکی پارچه اوله رق بولنمش قبارتمه لی بر کتابه بی محتوی در. بو طاش تعمیر اوله رق موزه هایونده (۲۸۲۸) نومروده قید وتشهر اولمشدر. بوقبارتمه آثوری قرالی اوچنجه ادادنیراری مصورددر. میلاددن ۱۸۱۱-۷۸۳ سنه اول حکمران اولان قرال اشکال ورموز ایله اراثة اولنان معبودلره قارشی ایفای نذر ایتمکده در. بو کیابه دن موزه هایونک ۲ نومرولی و ۱۹۱۶ تاریخی نشریاتنده بحث اولمشدر [۱].

تاریخی اولان بو کتابه، قرال ادادنیراری نك سلطنته جلوس هنکامنده هنوز پک کنج بولندیغندن اجرای سلطنت ایده مدیکی جهتله والده سی سه می را میسک اوغانه بش سنه وکالتاً اجرای سلطنت ایتدیکنی مشعرددر. سته له نك رکز اولندیغی محکک اسمی کتابه ده زابانی (Zabanni) دیه محرردر. اکر بو اسمی سبعة ایله مقایسه ایدرسه ک سبعة نك زابانی دن محرف اولدیغی محتملدر. یاخود سبعة اسمی اسکی بر اسم اولان شبعه ایله مقایسه اولنه. بیلور. بو اسم آثوری زمانده راوانک شمال غریبسنده بولنان بر عشیرتک اسمی ایله مترادف در. بو عشیرت طقوزنجی عصرده قراله مصادف اولمشدر.

علوم معاونه تاریخیه مدرسی

دوقور اونغر

۹ تشرین ثانی ۳۳۲

